

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 22Csp/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723210416
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8723210416.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobkyne: Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava – Ružinov, IČO: 31 320 155, právne zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX, XXX XX A., o zaplatenie 198,46 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 103,73 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 103,73 eur od 21.09.2022 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na tunajší súd dňa 21.07.2023 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplatenia 198,46 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 198,46 eur od 30.12.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne odôvodnil tak, že žalobkyňa dňa 20.12.2018 uzavrela so žalovaným Zmluvu o pôžičke č. 21450087/8129817132, na základe ktorej poskytla žalovanému pôžičku vo výške 323,73 eur na kúpu spotrebného tovaru špecifikovaného v zmluve (čierna technika) v kúpnej cene 323,73 eur. Pri podpise zmluvy žalovaný uhradil akontáciu vo výške 0 eur a na zvyšok kúpnej ceny žalobkyňa poskytla žalovanému pôžičku. Cena na splátky znamená viazaný spotrebiteľský úver vo výške kúpnej ceny tovaru zníženej o zaplatenú akontáciu. Podľa zmluvy o pôžičke žalovaný mal pôžičku splácať v pravidelných 45 mesačných splátkach vo výške 10 eur, a to do celkovej sumy 450 eur. Žalovaný do podania žaloby z celkovej sumy 450 eur zaplatil 220 eur (bez akontácie). Žalovaný tak porušil zmluvnú povinnosť platiť mesačné splátky riadne a včas. VÚB a.s. listom zo dňa 28.10.2020 („Predžalobná upomienka“) vyzvala žalovaného k úhrade dlžných splátok v dodatočnej lehote viac než 30 dní. Žalovaného súčasne upozornila, že ak v stanovenej lehote nedôjde k úhrade aspoň najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnená pôžičku zosplatiť. Žalovaný ani v tejto dodatočnej lehote dlžné splátky neuhradil. VÚB a.s. využila svoje právo veriteľa vyplývajúce jej z čl. 10.2 zmluvných podmienok a ust. 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a pôžičku dňa 19.12.2020 zosplatnila, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 24.12.2020 („Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“). K zosplateniu pôžičky došlo po márnom uplynutí dostatočne dlhej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Splátka uvedená v listine „Predžalobná upomienka“ je len najstaršou omeškanou splátkou a neurčuje začiatok plynutia premlčacej doby. Žalovaný zosplatený dlh neuhradil. Ku dňu podania žaloby celkový dlh žalovaného zo zmluvy o pôžičke predstavoval 198,46 eur. Ku dňu podania žaloby žalovaný mal zaplatiť

sumu 418,46 eur (súčet „Splátka“ v prehľade splátok a úhrad), pozostávajúcu z 23 splatných splátok v sume celkom 230 eur (23 x 10 eur) a zosplatennej časti pôžičky 188,46 eur. Žalovaný zaplatil len 220 eur súčet „Úhrada“ v prehľade splátok a úhrad). Žalobou si žalobkyňa neuplatnila nárok na zmluvnú pokutu vo výške 27,68 eur (prehľad úhrad a splátok ako súčet „Pokuta“). Žalobou si žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie úrokov z omeškania od šiesteho dňa nasledujúceho po „Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti“. Oznámenie bolo zaslané žalovanému obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia je 5 dní.

3. Spolu so žalobou zástupca žalobkyne predložil súdu listinu „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“ číslo zmluvy č. 8129817132, listinu „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere (Quatro)“, „Obchodné podmienky Quatro“, „Informácie o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver“, listinu „Predžalobná upomienka“ zo dňa 28.10.2020 spolu s poštovou doručenkou, listinu „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru,“ zo dňa 24.12.2020 a prehľad splátok a úhrad.

4. Podaním zo dňa 31.07.2023 súd v záujme predvídateľnosti súdneho rozhodnutia oznámil zástupcovi žalobkyne predbežné právne posúdenie sporu tak, že spotrebiteľský úver v prejednávanej veci považuje za úver bez úrokov a bez poplatkov, a to z dôvodu, že nateraz žalobkyňa hodnoverne nepreukázala splnenie povinnosti veriteľa stanovenej v § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch žalobkyňou, tzn. povinnosti preskúmať úverovú bonitu žalovaného ako spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, a tým ani dodržanie limitu pre ukazovateľ schopnosti žalovaného spotrebiteľský úver splácať. Podaním súd zároveň vyzval zástupcu žalobkyne s poukazom na judikatúru na uplatnenie všetkých prostriedkov procesného útoku v lehote 15 dní od doručenia výzvy (sudcovská koncentrácia). Podanie bolo zástupcovi žalobkyne riadne doručené dňa 02.08.2023.

5. Na výzvu súdu zástupca žalobkyne reagoval elektronickým písomným podaním doručeným súdu dňa 16.08.2023, v ktorom uviedol, že žalovaný spĺňa štandardné rizikové podmienky. Podpisom zmluvy prehlásil, že všetky v zmluve uvádzané údaje sú pravdivé. Žalovaný preukázal výšku mesačného príjmu z titulu zamestnanca a aj mesačné výdavky. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovaným uvedené hodnoty javila ako primeraná. Žalobkyňa nemá dosah na okolnosti, ktoré po podpise zmluvy znemožnili žalovanému riadne splácať poskytnutý úver a o týchto ani nemohol mať vedomosť. V podaní neoznačil a v jeho prílohe nepredložil žiadne ďalšie dôkazy.

6. Uznesením zo dňa 20.10.2023 č.k. 22Csp 11/2023 - 50 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe, doplňujúcemu podaniu zástupcu žalobkyne a pripojeným listinám v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie spolu so žalobou a jej prílohami bolo žalovanému riadne doručené dňa 25.10.2023. Žalovaný na výzvu nereagoval.

7. Dňa 08.12.2023 súd za splnenia podmienok § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku predmetný spotrebiteľský spor prejednal bez nariadenia pojednávania a verejne vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe vyhovel sčasti. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

8. Žalovaný nepoprel, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, o tvrdení zástupcu žalobkyne, že dňa 20.12.2018 žalobkyňa ako banka a žalovaný uzavreli zmluvu označenú ako „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“, evidovanú žalobkyňou pod č. 8129817132, na základe ktorej banka poskytla žalovanému viazaný úver vo výške 323,73 eur na kúpu tovaru špecifikovaného ako „Pvc“ v kúpnej cene 323,73 eur, a že žalovaný sa zaviazal zaplatiť pri podpise zmluvy akontáciu vo výške 0 eur a úver vo výške celej kúpnej ceny 323,73 eur spolu s jeho nákladmi, celkom čiastku 450 eur, zaplatiť v 45 pravidelných mesačných splátkach po 10 eur (ďalej už len „zmluva o úvere“). Tieto skutočnosti preukazujú písomné zmluvné dokumenty predložené v spore žalobkyňou, najmä listiny označené ako „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“ a „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere (Quatro)“, podľa ktorých sa jednalo o viazaný spotrebiteľský úver vo výške 323,73 eur s nákladmi 126,27 eur, celkovou čiastkou, ktorú sa žalovaný zaviazal zaplatiť 450 eur, so 45 mesačnými splátkami vo výške 10 eur splatnými vždy do 20. dňa v mesiaci, s dátumom splatnosti prvej splátky dňa 20.01.2019, výškou fixnej ročnej úrokovej sadzby 20,32 %, hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) 20,32 %, a dobou trvania zmluvy 45 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy.

9. Žalovaný nepoprel, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti ani o tvrdení žalobkyne, že žalovaný do podania žaloby zaplatil celkom 220 eur. Táto skutočnosť vyplýva z prehľadu splátok a úhrad za dobu od 20.12.2018 do 31.05.2023, predloženého žalobkyňou, ktorý žalovaný nijako nespochybnil. Podľa tohto prehľadu žalovaný počas tejto doby dojednané mesačné splátky neplatil riadne a včas. Ku dňu 19.12.2020, kedy podľa tvrdení zástupcu žalobkyne malo dôjsť k predčasnemu zosplatneniu celého úveru (teda za celkom 24 mesiacov) žalovaný zaplatil iba 19 splátok po 10 eur, spolu 190 eur. Následne poukázal ešte 3 x 10 eur (spolu 30 eur), a to dňa 20.01.2021, dňa 22.02.2021 a dňa 22.06.2021. Celkom teda za uvedené obdobie žalovaný zaplatil 220 eur.

10. Z listiny označenej ako „Predžalobná upomienka“ datovanej dňom 28.10.2020 a pripojenej poštovej doručky vyplýva, že týmto listom banky žalovanému s poukazom na zmluvu o úvere oznámila, že ku dňu vyhotovenia listiny eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 30 eur (3 x splátky po 10 eur) a žalovaného vyzvala bezodkladne nedoplatok zaplatiť na špecifikované číslo účtu. Žalovaného súčasne upozornila, že ak do 05.12.2020 nedôjde k úhrade nedoplatku, bude oprávnená úver zosplatiť. Podľa predloženej doručky list doručovaný poštou na adresu trvalého pobytu žalovaného prevzala dňa 09.11.2020 družka žalovaného, čo potvrdila svojim podpisom.

11. Z listiny označenej ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ datovanej dňom 24.12.2020 súd zistil, že táto listina obsahuje prejav vôle banky adresovaný žalovanému spočívajúci v oznámení, že nakoľko dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradil, dlh zo zmluvy o úvere sa stal splatným v celom rozsahu naraz, a výzvu žalovaného na úhradu sumy 228,49 eur.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, tzn. ku dňu 20.12.2018 (ďalej už len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, tzn. k 20.12.2018 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

17. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Vychádzajúc z cit. ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom. Môže ňou byť ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Spotrebiteľskou zmluvou je teda vždy založený právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ.

19. Medzi stranami nebolo sporné a súd nemal dôvodné pochybnosti o tom, že zmluva o úvere v prejednávanej veci má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaný má v právnom vzťahu založenom touto zmluvou o úvere postavenie spotrebiteľa. Záver, že žalovaný zmluvu o úvere uzavrel ako spotrebiteľ, teda že pri uzatváraní zmluvy o úvere nekonal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, vyplýva zo samotného označenia zmluvných dokumentov ako zmluva o „spotrebiteľskom“ úvere a štandardné európske informácie o „spotrebiteľskom„ úvere a pod.. Ďalej z označenia druhu úveru ako viazaný „spotrebiteľský„ úver, označenia žalovaného v zmluve údajmi fyzickej osoby – občana, ako aj z celého obsahu zmluvných dokumentov (celkové náklady „spotrebiteľa“ a pod.). Súd poukazuje tiež na argumentáciu zástupcu žalobkyne v spore ustanoveniami spotrebiteľského práva (zákonom č. 129/2010 Z.z., ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a pod.). Niet pochyb, že žalobkyňa ako banka pri poskytovaní úveru konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

20. Jedným z druhov spotrebiteľských zmlúv sú zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľské úvery v čase uzavretia zmluvy o úvere v danej veci upravoval špeciálny zákon, a to Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý vo vzťahu k Občianskemu zákonníku má postavenie lex specialis. Súd zastáva názor, že úver poskytnutý žalovanému na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere v danej veci má charakter spotrebiteľského úveru tak, ako ho definuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, a spotrebiteľská zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch.

21. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

22. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

23. Podľa § 7 ods. 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

24. Podľa § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

25. Podľa § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

26. Podľa § 7 ods. 23 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

27. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

28. Podľa § 2 ods. 1 a 2 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10 zo 14. novembra 2017 v znení účinnom k 20.12.2018, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej už len „Opatrenie NBS“), ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa ods. 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa ods. 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítajú na obdobie jedného mesiaca. Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

29. Podľa § 2 ods. 4 Opatrenia NBS celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať.

30. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely ods. 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety, zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

31. Podľa § 2 ods. 10 Opatrenia NBS na účely § 7 ods. 20 písm. d) zákona sa pri určení peňažných záväzkov súvisiacich s existujúcimi úvermi, pri ktorých je spotrebiteľ spoludlžníkom, na tieto úvery hľadí ako keby bol spotrebiteľ jediným dlžníkom. Ak spoludlžník pri inom úvere žiada o úver spoločne so spotrebiteľom, splátka iného úveru sa započíta iba raz.

32. Podľa § 5 ods. 2 Opatrenia NBS na účely overovania údajov o príjmoch sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považujú

a) potvrdenie o príjme spotrebiteľa od zamestnávateľa nie staršie ako tri mesiace,

b) výpisy z platobného účtu spotrebiteľa, za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktorý nie je vedený u veriteľa, a na ktorom sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,

- c) informácie o jednom alebo viacerých platobných účtoch spotrebiteľa poskytnuté spôsobom, ktorý umožňuje ukladať a reprodukovat' nezmenené informácie,⁸⁾ za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktoré nie sú vedené u veriteľa, a na ktorých sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- d) pracovná zmluva vrátane jej dodatkov,
- e) potvrdenie správcu dane o výške príjmov zistených z podaného daňového priznania k dani z príjmov a súčasne doklad preukazujúci príjmy spotrebiteľa v období medzi podaním posledného daňového priznania a posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver,
- f) aktuálne potvrdenie o výške dávky spotrebiteľa podľa osobitných predpisov⁹⁾ spravidla nie staršie ako tri mesiace,
- g) overenie výšky príjmu spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,¹⁰⁾
- h) iný doklad preukazujúci výšku príjmov spotrebiteľa.

33. Podľa § 5 ods. 3 Opatrenia NBS čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa.

34. Podľa cit. ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch banka ako veriteľ bola pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prejednávanej veci povinná posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom vynaloženie tejto odbornej starostlivosti bola žalobkyňa povinná hodnoverne preukázať (§ 7 ods. 16 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch). V opačnom prípade zákon s nepreukázaním splnenia tejto povinnosti spája dôsledky vo forme sankcií uvedených v cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. vo forme straty oprávnenia vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti aj bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Táto vnútroštátna úprava je dôsledkom transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá v preambule uvádza: „(8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. Voľný pohyb úverových ponúk by tak mohol prebiehať za optimálnych podmienok pre tých, ktorí úvery ponúkajú, ako aj pre tých, ktorí o ne žiadajú, s náležitým zohľadnením konkrétnej situácie v jednotlivých členských štátoch...(26) Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií [5], veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.“. Podľa čl. 8 ods. 1 tejto smernice: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať“.

35. Podľa záverov vyplývajúcich napr. z rozsudku Súdneho dvora EÚ veci C-679/18 zo dňa 05.03.2020 čl. 8 a 23 Smernice 2008/48/ES sa majú vykladať tak, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v čl. 8 tejto smernice a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve. Možnosť takéhoto postupu pri dokazovaní priamo vyplýva z § 295 Civilného sporového poriadku, upravujúceho osobitné ustanovenia o dokazovaní v spotrebiteľských sporoch. Ďalej porovnaj tiež napr. rozhodnutia Súdneho dvora (EÚ) vo veciach C-449/13 a C-58/18), nález ÚS ČR sp.zn. III. ÚS 4129/18 zo dňa 26.02.2019, rozsudky NS ČR sp.zn. 33Cdo 2178/2018 zo dňa 25.08.2018 a sp.zn. 33Cdo 201/2018 zo dňa 20.03.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCsp 14/2022 a pod.

36. Vychádzajúc z cit. § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch odborná starostlivosť veriteľa predpokladala riadne zistenie a) čistého príjmu spotrebiteľa, b) nákladov na zabezpečenie jeho základných životných potrieb a potrieb osôb, voči ktorým mal vyživovaciu povinnosť, c) výšku splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce jeho príjem. Podľa vcelku už ustálenej judikatúry odborná starostlivosť ďalej predpokladala nie len riadne a úplné zistenie týchto údajov od spotrebiteľa, ale aj ich overenie. Vo vzťahu k príjmu spotrebiteľa to bolo overenie príjmu spotrebiteľa u jeho platiteľa, od ktorého príjem poberal. Tu súd poukazuje na cit. § 5 ods. 3 Opatrenia NBS, podľa ktorého čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa. Tiež na ust. § 2 ods. 4 Opatrenia NBS, podľa ktorého celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch sa vypočítava ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať. Odborná starostlivosť predpokladala riadne zistenie a preverenie celkových osobných pomerov spotrebiteľa, bez ktorých veriteľ nemohol posúdiť výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a základných životných potrieb osôb, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, a tým ani skutočnú výšku celkových nákladov spotrebiteľa. Veriteľ bol povinný výšku týchto výdavkov od spotrebiteľa zistiť, minimálne aplikovať verejne dostupné informácie o údajoch o životnom minime upravené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase preverovania bonity spotrebiteľa (ďalej už len „Zákon o životnom minime“). Odborná starostlivosť veriteľa ďalej predpokladala tiež riadne zistenie a preverenie peňažných záväzkov spotrebiteľa znižujúcich jeho príjem v jednom alebo viacerých registroch. Bez zistenia a preverenia celkových skutočných príjmov a celkových výdavkov (nákladov na zabezpečenie životných potrieb a peňažných záväzkov) spotrebiteľa a ich porovnania, veriteľ logicky nemal možnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa spotrebiteľský úver splácať, a ani zistiť, či spotrebiteľ neprekračuje zákonom stanovený limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľský úver splácať (§ 7 ods. 19 a 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Porovnaj napr. rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 33 Cdo 2178/2018 z 25.07.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10CoCsp 6/2022 zo dňa 31.03.2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCsp 15/2022 zo dňa 30.01.2023 a ďalšie.

37. V prejednávanej veci zástupca žalobkyne si nesplnil svoju procesnú povinnosť a v žalobe neuviedol žiadne tvrdenia vo vzťahu k skúmaniu úverovej bonity žalovaného. Po oznámení predbežného právneho posúdenia veci súdom a súčasnej výzve súdu na doplnenie prostriedkov procesného útoku v tomto smere zástupca žalobkyne reagoval písomným podaním dňa 16.08.2023. V podaní bez ďalšieho iba uviedol, že žalovaný podpisom zmluvy prehlásil, že všetky v nej uvádzané údaje sú pravdivé, a že žalovaný preukázal výšku jeho mesačného príjmu z titulu zamestnanca a mesačné výdavky, na čo pritom neznal a nepredložil žiadne dôkazy.

38. Podľa listiny „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“ vlastnoručne podpísanej žalovaným listina v časti „I. Klient“ obsahuje údaje, podľa ktorých žalovaný v čase uzatvárania zmluvy o úvere pracoval (od mája 2018) v spoločnosti TREVES Slovakia s.r.o., Veľká Lomnica 613, IČO: 35940280, na dobu neurčitú, jeho čistý priemerný mesačný príjem za posledné tri mesiace bol 578,33 eur, a čistý príjem v posledných 3 mesiacoch bol 530 eur, 570 eur a 635 eur. Zástupca žalobkyne tvrdil, že žalovaný preukázal výšku svojho čistého mesačného príjmu z titulu zamestnanca, na čo však neoznčil a nepredložil žiadny dôkaz, a z obsahu spisu takýto záver nevyplýva. Zástupca žalobkyne nepredložil súdu ani žiadny iný dôkaz o overení zamestnávateľa žalovaného a výšky jeho príjmu aspoň jedným z externých zdrojov informácií v zmysle cit. ust. § 5 ods. 2 Opatrenia NBS, alebo iným interným zdrojom, ktorým žalobkyňa disponovala. Podľa cit. § 5 ods. 3 Opatrenia NBS čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nebolo preukázaním príjmu spotrebiteľa. Podľa § 2 ods. 4 Opatrenia NBS celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) sa vypočítava ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať. Za danej dôkaznej situácie súd preto údaje o zamestnávateľovi žalovaného a výške jeho čistého príjmu 578,33 eur mesačne uvedený v listine označenej ako „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“ nemohol považovať za hodnoverne preukázané údaje pre účely skúmania schopnosti žalovaného spotrebiteľský úver splácať. Žalobkyňa tak hodnoverne v konaní nepreukázala, že by v čase uzatvárania zmluvy o úvere v prejednávanej veci bola mala k dispozícii základnú hodnovernú informáciu vyžadovanú ust. § 7 ods. 20 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, celkový čistý mesačný príjem spotrebiteľa, na to, aby mohla schopnosť žalovaného spotrebiteľský úver splácať vôbec posúdiť.

39. Žalovaný ďalej v listine „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“ v časti „I. Klient“ uviedol, že je ženatý, počet nezaopatrených detí má 0, býva u rodičov, a jeho mesačné finančné výdavky (splátky hypoték úverov, lízingov...) sú vo výške 0. Podľa cit. § 7 ods. 20 písm b) a d) Zákona o spotrebiteľských úveroch žalobkyňa pre účely výpočtu ukazovateľa schopnosti žalovaného splácať úver bola povinná riadne zistiť, a to predovšetkým vyžadovať od žalovaného uvedenie údajov o výške nákladov na zabezpečenie jeho základných životných potrieb, ako aj potrieb osôb, ku ktorým mal žalovaný v tom čase vyživovaciu povinnosť, ako aj jeho peňažné záväzky znižujúce jeho príjem, a následne tieto informácie riadne preveriť. Zástupca žalobkyne v priebehu konania predovšetkým neuviedol žiadne tvrdenia, na základe akých údajov ustálil výšku celkových nákladov žalovaného pre účely ich porovnania s jeho celkovými príjmami. Aj napriek predbežnému právnomu posúdeniu veci a výzve súdu na uplatnenie všetkých prostriedkov procesného úroku nepredložil súdu výpis ani z jedného registra veriteľov, ktorým by bol overil výšku skutočných peňažných záväzkov žalovaného, ktoré žalovaný uviedol v nulovej hodnote. Žalobkyni pritom muselo byť známe, že žalovaný mal v tom čase viacero existujúcich úverov. To je súdu zrejmé z rozhodovacej činnosti, nakoľko z obsahov spisov vedených na tunajšom súde pod sp.zn. 23Csp 38/2023 a sp.zn. 24Csp 37/2023 vyplýva, že len žalobkyňa v priebehu cca 3 mesiacoch pred uzavretím zmluvy o úvere v prejednávanej veci uzavrela zo žalovaným dva zmluvy o úvere minimálne so splátkami 20 eur a 10 eur mesačne, a to dňa 24.09.2018 a dňa 22.10.2018. Taktiež pod sp.zn. 8Csp 40/2023 sa viedlo na tunajšom súde konanie o plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej žalovaným dňa 11.08.2018 so splátkou 42,13 eur mesačne. Z obsahu spisu (čl. 37) ďalej vyplýva, že žalovaný mal v čase uzavretia zmluvy o úvere v prejednávanej veci minimálne vyživovaciu povinnosť k jednému mal. dieťaťu D. B., nar. XX.XX.XXXX. Zástupca žalobkyne pritom neuviedol žiadne tvrdenia a nepreukázal, ako banka pre účely posúdenia bonity žalovaného posúdila plnenie jeho vyživovacej povinnosti k manželke a jej prípadnou úverovou zaťaženosťou (nie je zrejmé, či manželka žalovaného mala nejaký príjem). Súd tu dáva do pozornosti tiež cit. ust. § 2 ods. 5 Opatrenia NBS, podľa ktorého výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely ods. 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu, pričom celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety, zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu.

40. Takýto postup žalobkyne, navyše, ako profesionálneho bankového subjektu, nemožno považovať za odbornú starostlivosť vynaloženú pri skúmaní bonity žalovaného, ale iba za povrchný postup. Žalobkyňa hodnoverne nepreukázala, že by mala vôbec pre účely posúdenia úverovej bonity žalovaného zistený čistý priemerný mesačný príjem žalovaného, a predovšetkým vôbec jeho platiteľa, ak existoval. Preto súdu neostávalo nič iné, iba prijať záver, že žalobkyňa nepreukázala, že skúmanie bonity žalovaného, ktoré logicky predpokladalo porovnanie skutočného celkového mesačného príjmu žalovaného s jeho celkovými mesačnými výdavkami, bola vykonaná náležite, s odbornou starostlivosťou, a že v súlade s § 7 ods. 20 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch pri skúmaní bonity žalovaného postupovala obozretné, a nie iba povrchné. Tu súd zdôrazňuje, že pre účely posúdenia splnenia povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je relevantné, aká bola skutočná celková sociálna a ekonomická situácia žalovaného v čase uzatvárania zmluvy o úvere, ale akým spôsobom žalobkyňa ako veriteľ v čase uzatvárania zmluvy pristúpila k zisťovaniu a hodnoteniu bonity žalovaného ako žiadateľa o spotrebiteľský úver. Tzn., či riadne a úplne zisťovala a overovala celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, a to ako jeho celkové čisté príjmy, tak aj jeho celkové výdavky. Spôsob, akým v prejednávanej veci podľa výsledkov dokazovania žalobkyňa ako profesionálny bankový subjekt zisťovala a overovala všetky informácie potrebné pre posúdenie úverovej bonity žalovaného, nemožno charakterizovať inak, ako posudzovanie schopnosti žalovaného splácať úver bez úplných a riadne overených údajov, povrchné a bez odbornej starostlivosti.

41. Preto súd považoval za dôvodné konštatovať, že žalobkyňa v prejednávanej veci hodnoverne nepreukázala splnenie povinnosti uloženej jej ako veriteľovi ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. povinnosti postupovať pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere s náležitou odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného spotrebiteľský úver splácať. Žalobkyňa ako

banka, na ktorej bolo dôkazné bremeno, hodnoverne nepreukázala, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spĺňal maximálny zákonný limit ukazovateľa schopnosti splácať úver stanovený jednak cit. ust. § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a jednak cit. ust. § 2 ods. 2 Opatrenia NBS. Hodnoverne nepreukázala, že súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, neprevyšuje hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a) tohto zákona. Nepreukázanie splnenia povinnosti veriteľa podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch za následok sankciu v podobe straty oprávnenia žalobkyne požadovať na žalovanom jednorazové splatenie celého spotrebiteľského úveru. Súd zastáva názor, že porušenie tejto povinnosti žalobkyňou má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v prejednávanej veci za následok aj ďalšiu sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru poskytnutého žalovanému, a to z dôvodu, že sa jedná o hrubé porušenie tejto povinnosti veriteľa. Podľa cit. ust. § 11 ods. 2 posledná veta Zákona o spotrebiteľských úveroch za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa pritom považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42, teda aj ust. § 7 ods. 21, ktorý stanovuje pre banku maximálny povinný limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa úver splácať.

42. V prejednávanej veci veriteľ teda pre nesplnenie povinnosti podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch teda nemal oprávnenie úverovú pohľadávku, ktorej konečná splatnosť nastala až dňa 20.09.2022, zosplatiť. Preto ani právnym úkonov VÚB a.s. vo veci predčasného zosplatnenia úveru listinami zo dňa 28.10.2020 a 24.12.2020 tak, ako to tvrdil zástupca žalobkyne, s poukazom na ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno pre ich rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka priznať právne účinky. Navyše, súd zastáva názor, že žalobkyňa ani nepreukázala, že by bola splnila všetky zákonné podmienky pre predčasné zosplatnenie úveru vyžadované ust. § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka právo na zaplatenie celej úverovej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Právo podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565, môže veriteľ pritom vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace trvá. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pritom nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatnenie úveru najneskôr. Táto je však upravená v § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je tak časovo limitovaný využitím práva na zosplatnenie. Do splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatnenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

43. V prejednávanej veci žalobkyňa listinou „Predžalobná upomienka“ datovanou dňom 28.10.2020 žalovaného upozornila, že ku dňu 28.10.2020 má aktuálny nedoplatok na splátkach predmetného úveru vo výške 30 eur (3 mesiace x 10 eur) a výslovne ho upozornila, že ak do 05.12.2020 nedôjde k úhrade uvedeného nedoplatku na splátkach, bude oprávnená úver predčasne zosplatiť. Žalovaný nepoprel, a súd nemal dôvodné pochybnosti, že žalovaný omeškané splátky v stanovenej lehote do dňa 05.12.2020 nezaplatil. Banka tak mala oprávnenie úver predčasne zosplatiť pre nezaplatenie prvej omeškanej splátky splatnej dňa 20.08.2020, na nedoplatok ktorej žalovaného upozornila listom zo dňa 28.10.2020, po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti tejto splátky, teda od 20.11.2020, do splatnosti nasledujúcej splátky splatnej dňa 20.12.2020. Žalobkyňa predložila súdu listinu vyhotovenú žalobkyňou označenú ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“, datovanú dňom 28.12.2020, tzn. dňom nasledujúcim po splatnosti splátky nasledujúcej po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre ktorú veriteľ mohol pristúpiť k zosplatneniu celej úverovej pohľadávky naraz. Preto súd zastáva názor, že právo žalobkyne na zosplatnenie celej pohľadávky z úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.08.2020 (prvá omeškaná splátka), na zaplatenie ktorej bol žalovaný predžalobnou upomienkou dňa 28.10.2020 upozornený, dňom 20.12.2020 banke zaniklo. Oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.12.2020 preto nemožno priznať právne účinky predčasného zosplatnenia úverovej pohľadávky tak, ako to predpokladá citovaná právna úprava. Vo vzťahu k tvrdeniu zástupcu žalobkyne, že k zosplatneniu došlo ku dňu 19.12.2020 súd udáva, že takýto záver z obsahu listiny zo dňa 24.12.2020

nevyplyva. Vo vzťahu k tvrdeniu o zosplatnení pre splátku splatnú bezprostredne pred zosplatnením úveru, súd udáva, že pred zosplatnením úveru listom zo dňa 24.12.2020 žalovaný nebol v omeškaní viac ako 3 mesiace so splátkou bezprostredne splatnou, teda splátkou splatnou dňa 20.11.2020, ani so splátkou splatnou dňa 20.10.2020.

44. Navyše, žalobkyňa nijako nepreukázala, že by listina „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ zo dňa 24.12.2020 sa bola vôbec dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Aj keď žalovaný tvrdenie žalobkyne o informovaní o predčasnom zosplatnení touto listinou nespochybnil (k žalobe sa nijako nevyjadril), to neznamená, že žalobkyňa, na ktorej bolo v konaní dôkazné bremeno vo vzťahu k doručeniu tohto oznámenia do dispozičnej sféry žalovaného (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka), toto dôkazné bremeno aj uniesla. Tu súd v nadväznosti na súdu známu argumentáciu z obdobných sporov, že listina o zosplatnení úveru má len deklaratórny charakter, poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 36/2000 zo dňa 15.12.2000, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR pod č. 4/2021, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12CoCsp 26/2021 zo dňa 10.03.2022, sp.zn. 8CoCsp 16/2021 zo dňa 28.02.2022, sp.zn. 3CoCsp 23/2021 zo dňa 16.02.2022, a ďalšie). Keďže žalobkyňa toto skutočnosť nepreukázala, súd predčasnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru aj z tohoto dôvodu nemohol priznať právne účinky.

45. Vzhľadom na záver o bezpoplatkovosti a bezúročnosti spotrebiteľského úveru, strate oprávnenia žalobkyne ako veriteľa vyžadovať od žalovaného jednorázové zaplatenie celého úveru, a konečnú splatnosť úveru dňa 20.09.2022, súd žalobkyni priznal nárok na zaplatenie istiny už všetkých omeškaných splátok istiny úveru. Žalovaný mal na istine úveru zaplatiť celkom 323,73 eur, pričom zaplatil 220 eur. Preto súd žalovanému uložil zaplatiť ešte 103,73 eur (323,73 eur – 220 eur = 103,73 eur) a žalobu v prevyšujúcej časti istiny zamietol.

46. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

47. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

48. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v účinnom od 01.02.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

49. Žalobkyňa sa žalobou domáhala na žalovanom zaplatenia aj úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 198,46 eur 30.12.2020 do zaplatenia. Žalobou žalobkyňa nepožadovala úroky z omeškania so zaplatením jednotlivých splátok úveru, ktorý nebol predčasne riadne zosplatnený. Preto súd žalobkyni priznal nárok na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti poslednej splátky, tzn. odo dňa 21.09.2022, a to z priznanej sumy 103,73 eur, a v prevyšujúcej časti žalobu aj v časti úrokov z omeškania ako nedôvodnú zamietol.

50. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

51. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo.

52. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

53. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 262 ods.1 Civilného sporového poriadku. Nakoľko úspech oboch sporových strán bol v celku vyrovnaný (52 % : 48 %), súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti výrokom I. – III. toho rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).